

یک مورد پیوند آلوگرافت بافت لیمبوس در یک مصدوم شیمیائی با گاز خردل

خسرو جدیدی^۱، Ph.D.، شهاب‌الدین رسولی^۲، Ph.D.، محمد صادقی^۳
* آدرس مکاتبه: دانشگاه علوم پزشکی بقیةالله (عج) - دانشکده پزشکی - بخش چشم - تهران - ایران

خلاصه

مواجهه با عوامل شیمیایی همچون خردل موجب بروز عوارض مزمنی در چشم همچون کونژاکتیوایزاسیون، واسکولاریزاسیون و التهاب مزمن قرنیه می‌شود. که این سه خصوصیت نشانه نقص در سلولهای زایا در ناحیه لیمبوس است.

در این مقاله یک مورد پیوند الوگرافت لیمبوس در یک جانباز شیمیایی با گاز خردل، از یک دهنده زنده (برادر بیمار) گزارش می‌شود. در این روش ابتدا در چشم گیرنده بافتهای قسمت فوقانی خارجی و تحتانی داخلی لیمبوس برداشته شده و گرافت از قسمت فوقانی و تحتانی چشم دهنده به چشم جانباز پیوند شد. سیکلوسپورین خوراکی، با روز ۳ mg/kg/day در گیرنده مورد استفاده قرار گرفت. پس از یک پیگیری ۱۱ ماهه، پیوند الوگرافت لیمبوس باعث التیام آسیب اپیتلیومی قرنیه، کاهش میزان واسکولاریزاسیون سطح قرنیه، افزایش احساس راحتی در چشم، بهبود حدت بینایی و بهبود سیستم اشکی در چشم این جانباز شد. شواهدی از رد پیوند و یا بروز عوارض مصرف داروهای تضعیف کننده سیستم ایمنی مشاهده نشد.

مقدمه

میومین و بلفاریت می‌گردد که ضمن ایجاد خشکی دائمی قرنیه و ملتحمه باعث احساس ناراحتی در چشم و کاهش تدریجی حدت بینایی و حتی کوری در چشم می‌شود. تلاش پزشکان با انجام درمانهای نگهدارنده در جهت کاهش موربیدیتی حاصل از گازخردل و فراهم سازی یک زندگی قابل تحمل با یک سطح چشمی پایدار بعضاً موفقیت آمیز نبوده و وضعیت این عزیزان مستاصل کننده می‌باشد [۲].

نتایج عمل پیوند قرنیه نیز در جانبازان شیمیایی با گاز خردل همانند درمانهای طبی ثمربخش نبوده است [۳]. لذا روی آوری به انجام روشهای درمانی قطعی جدید و بعضاً ابداعی الزامی می‌نماید. وجود یک بافت لیمبوس طبیعی برای بقاء یک سطح چشمی سالم و کارآمد ضروری می‌باشد. مقالات اخیر ثابت کرده است که سلولهای مادر مستقر در

جنگ شیمیایی دارای چنان آثار و پیامدهای مخربی است که تا تسلهای متعدد محو ناشدنی می‌باشد. ایران نیز از بزرگترین قربانیان این جنگ ویرانگر بوده است. در حال حاضر بسیاری از جانبازان شیمیایی به علت مواجه شدن با گاز شیمیایی، درگیر عوارض دراز مدت ریوی، پوستی، چشمی و روحی روانی هستند. یکی از مهمترین و شایعترین اعضای مستعد آسیب با گاز شیمیایی، چشم می‌باشد. بافتهای سطحی چشم بر اثر مواجه شدن با گاز مخرب خردل، دچار عوارض حادی همچون قرمزی، تورم، التهاب بافت ملتحمه [۱] و بعد از سالهای متعددی (۱۵-۱۰ سال) دچار پیامدهای مزمن همچون کراتیت، واسکولاریزاسیون، نازکی و زخم قرنیه، پیشروی سلولهای ملتحمه بر روی سطح قرنیه، درگیری اندکس، اختلال غدد